

نویسنده:
رابرت اس. فلدمن

رشد

درگستره زندگی

(روان شناسی رشد)

ویراست هشتم

مترجمان:
دکتر غلامرضا خوی نژاد
دکتر علیرضا رجایی

فهرست مطالب

۵۴	دیدگاه انسان‌گرایانه: تمرکز بر ویژگی‌های بی‌مانند انسان	۱۳	
۵۵	دیدگاه موقعیتی: اتخاذ رویکردی گسترده در رشد	۱۵	
۶۰	دیدگاه‌های تکاملی: سهم اجداد ما در رفتار	۲۱	
۶۱	چرا این سؤال که «کدام رویکرد درست است؟» پرسش نادرستی است		
۶۳	مرور بخش ۱-۲	۲۵	
۶۳	روش‌های پژوهش	۲۵	
۶۴	نظریه‌ها و فرضیه‌ها: طرح پرسش‌هایی در مورد رشد	۲۶	
۶۵	انتخاب یک راهبرد پژوهشی: پاسخدهی به پرسش‌ها	۲۷	
۶۶	مطالعه‌های همبستگی	۲۸	
۷۱	آزمایش‌ها: تعیین علت و معلول	۲۹	
۷۵	پژوهش‌های نظری و کاربردی: رویکردهای مکمل	۳۰	
۷۵	از پژوهش به عمل	۳۱	
۷۷	اندازه‌گیری تغییرات رشد	۳۴	
۸۰	اخلاق و پژوهش	۳۵	
۸۱	آیا شما یک کاربر آگاه از رشد هستید؟		
۸۲	مرور بخش ۱-۳	۳۷	
۸۳	سخن پایانی	۴۱	
۸۳	نگاهی به آنچه گذشت	۴۲	
۸۵	واژه‌ها و مفاهیم مهم	۴۳	
۸۷	فصل دوم: آغاز زندگی: رشد قبل از تولد	۴۷	
۸۷	هدف‌های یادگیری	۴۷	
		۵۰	
			مقدمه مترجمان
			پیشگفتار نویسنده
			درباره نویسنده
			بخش اول: شروع
			فصل اول: مقدمه‌ای بر رشد در گستره زندگی
			هدف‌های یادگیری
			نگاهی کلی به این فصل
			سخن آغازین: حاملگی با روش‌های جدید
			نگاه به آینده
			جهت‌گیری به رشد در گستره زندگی
			تعریف رشد در گستره زندگی
			قلمرو حوزه رشد در گستره زندگی
			عوامل مؤثر بر رشد در گستره زندگی
			گوناگونی رشد و زندگی شما
			مسائل و پرسش‌های مهم: تعیین نقش طبیعت و تربیت در رشد
			در گستره زندگی
			مرور بخش ۱-۱
			دیدگاه‌های نظری رشد در گستره زندگی
			دیدگاه روان‌پویشی: تأکید بر شخص درونی
			دیدگاه رفتاری: تأکید بر رفتار قابل مشاهده
			شرطی‌سازی کلاسیک: جانشینی محرک
			دیدگاه شناختی: بررسی مبانی ادراک

۲۸۸	نگاه به آینده	۲۲۶	ادراک بینایی: دیدن جهان
۲۸۸	رشد ریشه‌های جامعه‌پذیری	۲۲۹	ادراک شنوایی: دنیای صدا
	هیجان‌ها در نوزادی: آیا نوزادان هیجان‌های شدید و خفیف را تجربه می‌کنند؟	۲۳۱	بویایی و چشایی
۲۸۸	تجربه می‌کنند؟	۲۳۲	حساسیت به درد و لمس
۲۹۲	اضطراب از غریبه‌ها و اضطراب جدایی: پدیده‌ای طبیعی	۴۳۲	ادراک چند وجهی: ترکیب درون‌داده‌های حسی واحد
۲۹۳	رجوع اجتماعی: احساس آنچه دیگران احساس می‌کنند	۲۳۵	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید؟
۲۹۶	رشد خود: آیا نوزادان می‌دانند چه کسی هستند؟	۲۳۶	مرور بخش ۳-۴
	نظریه ذهن: دیدگاه نوزادان در مورد زندگی ذهنی دیگران و خودشان	۲۳۶	سخن پایانی
۲۹۸	از پژوهش به عمل	۲۳۷	نگاهی به آنچه گذشت
۲۹۹	مرور بخش ۱-۶	۲۳۸	واژه‌ها و مفاهیم مهم
۳۰۰	شکل‌گیری روابط	۲۳۹	فصل پنجم: رشد شناختی در نوزادی
۰۰۳	دلبستگی: شکل‌گیری پیوندهای اجتماعی	۲۳۹	هدف‌های یادگیری
۱۰۳	ایجاد دلبستگی: نقش‌های مادر و پدر	۲۴۰	نگاهی کلی به این فصل
۳۰۵	گوناگونی رشد و زندگی شما	۲۴۱	سخن آغازین: چیزهایی که اتفاق می‌افتد.
۳۰۹	تعامل‌های نوزاد: رشد رابطه کارآمد	۲۴۲	نگاه به آینده
۰۱۳	مرور بخش ۲-۶	۲۴۲	رویکرد پیازه به رشد شناختی
۳۱۳	تفاوت‌های میان نوزادان	۲۴۳	عناصر مهم نظریه پیازه
۳۱۴	رشد شخصیت: ویژگی‌هایی که نوزادان را بی‌مانند می‌سازد	۲۴۵	دوره حسی - حرکتی: نخستین مرحله رشد شناختی
۳۱۵	خلق و خو: ثبات در رفتار نوزاد	۲۵۱	ارزیابی دیدگاه پیازه: حمایت‌ها و چالش‌ها
۰۲۳	جنسیت: پسران آبی و دختران صورتی	۲۵۴	مرور بخش ۱-۵
۳۲۲	زندگی خانوادگی در قرن بیست و یکم	۴۵۲	رویکردهای پردازش اطلاعات به رشد شناختی
۳۲۳	چگونه نحوه مراقبت از نوزاد در رشد بعدی او اثر می‌گذارد؟	۲۵۴	مبانی پردازش اطلاعات
۳۲۶	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید؟	۷۵۲	حافظه در دوران نوزادی: آن‌ها باید این را به یاد بیاورند ...
۳۲۷	مرور بخش ۳-۶	۲۶۰	از پژوهش به عمل
۳۲۷	سخن پایانی		تفاوت‌های فردی در هوش: آیا یک نوزاد باهوش‌تر از نوزاد دیگر است؟
۳۲۷	نگاهی به آنچه گذشت	۲۶۱	
۳۲۹	واژه‌ها و مفاهیم کلیدی	۲۶۶	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید؟
۳۳۰	بخش دوم: خلاصه	۲۶۷	مرور بخش ۲-۵
	بخش سوم: سال‌های پیش‌دبستانی	۲۶۸	ریشه‌های زبان
	فصل هفتم: رشد جسمانی و شناختی در سال‌های پیش‌دبستانی	۵۷۲	مبانی زبان: از صداها تا نمادها
۳۳۵	هدف‌های یادگیری		خاستگاه‌های رشد زبان
۳۳۵	نگاهی کلی به این فصل		گفت‌وگو با کودکان: گفتار بچه‌گانه با کودک و گفتار وابسته به جنسیت
۳۳۶	سخن آغازین: گردش علمی	۲۷۷	
۳۳۷	نگاه به آینده	۲۷۹	گوناگونی رشد و زندگی شما
۳۳۸	رشد جسمانی	۲۸۱	مرور بخش ۳-۵
۹۳۳	بدن در حال رشد	۲۸۱	سخن پایانی
۳۳۹	خطر خاموش: مسمومیت از سرب در خردسالان	۲۸۲	نگاهی به آنچه گذشت
۴۴۳	مغز در حال رشد	۲۸۳	واژه‌ها و مفاهیم مهم
۳۴۵	چپ	۲۸۵	فصل هشتم: رشد اجتماعی و شخصیت در نوزادی
۳۴۸	راست	۲۸۵	هدف‌های یادگیری
۳۴۸		۲۸۶	نگاهی کلی به این فصل
		۲۸۷	سخن آغازین: فراز و فرود هیجانی

	خانوادگی	۳۵۰	رشد حرکتی
۴۱۹	تاب‌آوری: غلبه بر مشکلات		دعواها بر سر لگن کودکان: چه زمانی و چگونه کودکان باید تربیت
۳۲۴	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید	۳۵۲	توالف رفتن داشته باشند؟
۴۲۵	مرور بخش ۲-۸	۳۵۵	مرور بخش ۱-۷
۴۲۵	رشد اخلاقی و پرخاشگری	۳۵۵	رشد ذهنی
۴۲۴	رشد اخلاقی: رعایت درست‌ها و نادرست‌های اجتماعی	۵۵۳	مرحله تفکر پیش‌عملیاتی پیازه
۴۲۴	پرخاشگری و خشونت در کودکان پیش‌دبستانی: منابع و پیامدها	۳۶۳	رویکردهای پردازش اطلاعات در رشد شناختی
۴۳۱	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید؟	۷۶۳	دیدگاه ویگوتسکی در رشد شناختی: توجه به فرهنگ
۴۳۷	مرور بخش ۳-۸	۳۷۲	مرور بخش ۲-۷
۴۳۸	سخن پایانی	۳۷۲	رشد زبان و یادگیری
۴۳۸	نگاهی به آنچه گذشت	۳۷۳	رشد زبان
۴۳۸	واژه‌ها و مفاهیم مهم	۳۷۷	یادگیری از رسانه‌ها: تلویزیون و اینترنت
۴۴۰	بخش سوم: خلاصه		آموزش و پرورش در دوره کودکی آغازین: برداشتن «پیش» از
۴۴۱		۳۸۰	دوره پیش‌دبستانی
	بخش چهارم: سال‌های اواسط کودکی		گوناهگونی رشد و زندگی شما
	فصل نهم: رشد جسمانی و شناختی در اواسط کودکی	۳۸۵	از پژوهش به عمل
۴۴۵	هدف‌های یادگیری	۳۸۷	مرور بخش ۳-۷
۴۴۶	نگاهی کلی به این فصل	۳۸۸	سخن پایانی
۴۴۷	سخن آغازین: یک بازی پیروزمندانه	۳۸۹	نگاهی به آنچه گذشت
۴۴۸	نگاه به آینده	۳۹۰	واژه‌ها و مفاهیم مهم
۴۴۹	رشد جسمانی		فصل هشتم: رشد اجتماعی و شخصیت در سال‌های
۴۴۹	بدن در حال رشد	۳۹۱	پیش‌دبستانی
۳۵۴	رشد حرکتی	۳۹۱	هدف‌های یادگیری
۴۵۴	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید؟	۳۹۲	نگاهی کلی به این فصل
۷۵۴	سلامت جسمانی و روانی در اواسط کودکی	۳۹۳	سخن آغازین: دستی یاری دهنده
۴۵۹	اختلال‌های روان‌شناختی	۳۹۴	نگاه به آینده
۱۶۴	کودکان با نیازهای خاص	۳۹۴	شکل‌گیری احساس از خود
۴۶۴	اختلال نقص توجه/ بیش‌فعالی	۳۹۴	رشد روانی - اجتماعی: حل تعارض‌ها
۴۶۷	از پژوهش به عمل	۳۹۶	خودپنداره در سال‌های پیش‌دبستانی: تفکر درباره خود
۴۶۷	مرور بخش ۱-۹	۳۹۷	آگاهی‌های نژادی، قومی و جنسیتی
۴۶۸	رشد ذهنی	۳۹۷	گوناهگونی رشد و زندگی شما
۸۶۴	رویکردهای پیازه‌ای به رشد شناختی	۳۹۸	هویت جنسیتی: رشد زنانگی و مردانگی
۴۷۱	پردازش اطلاعات در اواسط کودکی	۴۰۵	مرور بخش ۱-۸
۴۷۴	رویکرد ویگوتسکی به رشد شناختی و آموزش کلاسی	۴۰۶	دوستان و خانواده: زندگی اجتماعی کودکان پیش‌دبستانی
۴۷۵	رشد زبان: واژه‌ها چه معنایی دارند؟	۶۰۴	گسترش دوستی‌ها
۷۷۴	دو زبانی: حرف زدن به چند زبان	۴۰۷	بازی کردن قاعده‌مند: اثر بازی
۴۷۹	مرور بخش ۲-۹		نظریه ذهن کودکان پیش‌دبستانی: فهمیدن اینکه دیگران چه فکر می‌کنند
	مدرسه رفتن: خواندن، نوشتن، حساب کردن (و بیشتر) در اواسط کودکی	۴۱۱	از پژوهش به عمل
۴۷۹		۴۱۳	زندگی خانوادگی کودکان پیش‌دبستانی
۴۸۱	خواندن: یادگیری رمزگشایی از معنای نهفته در واژه‌ها	۴۱۴	فرزندپروری اثربخش: آموزش رفتار مطلوب
۴۸۳	روندهای آموزشی و پرورش: فراسوی خواندن، نوشتن، حساب کردن	۴۱۵	کودک آزاری و بدرفتاری روان‌شناختی: بخش ظالمانه زندگی
۴۸۴	گوناهگونی رشد و زندگی شما		
۴۸۷	هوش: تعیین توانایی‌های فردی		

۶۹۱	نگاهی به آنچه گذشت	۶۲۷	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید؟
	فصل چهاردهم: رشد اجتماعی و شخصیت در اوایل بزرگسالی	۶۲۸	مرور بخش ۱-۱۲
۶۹۳	هدف‌های یادگیری	۸۲۶	روابط: خانواده و دوستان
۶۹۳	نگاهی کلی به این فصل	۶۲۹	پیوندهای خانوادگی: تغییر روابط با روابط
۶۹۴	سخن آغازین: نسخه‌ای واحد برای همه وجود ندارد	۶۳۴	روابط با همسالان: اهمیت تعلق داشتن
۶۹۵	نگاه به آینده	۶۳۷	از پژوهش به عمل
۶۹۶	شکل‌گیری روابط: صمیمیت، علاقه و عشق ورزیدن در اوایل بزرگسالی	۶۳۸	گونگونگی رشد و زندگی شما
		۶۳۹	محبوبیت و هم‌رنگی
		۶۴۳	مرور بخش ۲-۱۲
		۶۴۴	مرور بخش ۳-۱۲
۸۹۶	مؤلفه‌های شادکامی: تحقق نیازهای روان‌شناختی	۶۴۴	سخن پایانی
۷۰۰	صمیمیت، دوستی و عشق	۶۴۴	نگاهی به آنچه گذشت
۷۰۰	از پژوهش به عمل	۶۴۵	واژه‌ها و مفاهیم مهم
۷۰۳	تعریف آنچه تعریف‌ناپذیر است: عشق چیست؟	۶۴۶	بخش پنجم: خلاصه
۷۰۶	انتخاب شریک زندگی: شناسایی فردی شایسته		
	بخش ششم: اوایل بزرگسالی		
	فصل سیزدهم: رشد جسمانی و شناختی در اوایل بزرگسالی (جوانی)		
	هدف‌های یادگیری	۶۵۱	هدف‌های یادگیری
	نگاهی کلی به این فصل	۶۵۱	نگاهی کلی به این فصل
	سخن آغازین: سد شدن رویاها	۶۵۲	سخن آغازین: سد شدن رویاها
	نگاه به آینده	۶۵۳	نگاه به آینده
	رشد جسمانی	۶۵۴	رشد جسمانی
	رشد جسمانی: برآزندی و سلامتی	۶۵۴	رشد جسمانی: برآزندی و سلامتی
	خوردن، تغذیه و چاقی: نگرانی از وزن	۶۵۵	خوردن، تغذیه و چاقی: نگرانی از وزن
	گونگونگی رشد و زندگی شما	۶۵۸	گونگونگی رشد و زندگی شما
	ناتوانی‌های جسمانی: کنار آمدن با چالش‌های جسمانی	۶۶۰	ناتوانی‌های جسمانی: کنار آمدن با چالش‌های جسمانی
	استرس و مقابله با آن: پرداختن به چالش‌های زندگی	۶۶۱	استرس و مقابله با آن: پرداختن به چالش‌های زندگی
	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید؟	۲۶۶	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید؟
	مرور بخش ۱-۱۳	۶۶۹	مرور بخش ۱-۱۳
	رشد شناختی	۶۷۰	رشد شناختی
	رشد عقلی در اوایل بزرگسالی	۶۷۰	رشد عقلی در اوایل بزرگسالی
	رویکردها به تفکر پسا‌صوری	۶۷۱	رویکردها به تفکر پسا‌صوری
	از پژوهش به عمل	۶۷۳	از پژوهش به عمل
	هوش: چه چیزهایی در اوایل بزرگسالی اهمیت دارند؟	۶۷۳	هوش: چه چیزهایی در اوایل بزرگسالی اهمیت دارند؟
	مرور بخش ۲-۱۳	۶۷۶	مرور بخش ۲-۱۳
	دانشگاه: دنبال کردن آموزش عالی	۶۸۱	دانشگاه: دنبال کردن آموزش عالی
	جمعیت‌شناسی آموزش عالی	۶۸۱	جمعیت‌شناسی آموزش عالی
	سازگاری با دانشگاه: واکنش به مقتضیات زندگی دانشجویی	۶۸۱	سازگاری با دانشگاه: واکنش به مقتضیات زندگی دانشجویی
	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید؟	۶۸۵	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید؟
	جنسیت و عملکرد دانشگاهی	۶۸۶	جنسیت و عملکرد دانشگاهی
	ترک تحصیل از دانشگاه	۶۸۹	ترک تحصیل از دانشگاه
	مرور بخش ۳-۱۳	۶۹۰	مرور بخش ۳-۱۳
	بخش هفتم: اواسط بزرگسالی		
	فصل پانزدهم: رشد جسمانی و شناختی در اواسط بزرگسالی (میانسالی)		
۷۳۹	هدف‌های یادگیری	۶۸۱	هدف‌های یادگیری
۷۳۹	نگاهی کلی به این فصل	۶۸۱	نگاهی کلی به این فصل
۷۴۰	سخن آغازین: مبارزه در برابر زمان	۶۸۶	سخن آغازین: مبارزه در برابر زمان
۷۴۱	نگاه به آینده	۶۸۹	نگاه به آینده
۷۴۲		۶۹۰	

۸۰۱	فرزندان بومرنگ: پر شدن مجدد آشیانه خالی	۷۴۲	رشد جسمانی
۳۰۸	پدربزرگ یا مادر بزرگ شدن: چه کسی، من؟	۷۴۲	تحولات جسمانی: تغییرات تدریجی در توانایی‌های بدنی
۸۰۴	خشونت خانوادگی: همه‌گیری پنهان	۷۴۴	حواس: بینایی و صداها در میانسالی
۸۰۸	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید؟	۷۴۶	زمان واکنش: خیلی کاهش نمی‌یابد
۸۰۹	مرور بخش ۲-۱۶		رابطه جنسی در اواسط بزرگسالی: تداوم رابطه جنسی در میانسالی
۸۰۹	کار و اوقات فراغت	۷۴۸	مسئله درمان هورمونی: پاسخ ساده‌ای وجود ندارد
۸۱۰	کار و حرفه‌ها: مشاغل در میانسالی	۷۵۱	مرور بخش ۱-۱۵
۸۱۰	چالش‌های شغلی: عدم رضایت شغلی	۷۵۴	سلامتی
۸۱۲	از پژوهش به عمل	۷۵۴	سلامتی و بیماری: نقاط قوت و ضعف در اواسط بزرگسالی
۸۱۲	بیکاری: فاصله گرفتن از رؤیا	۵۵۷	گونگونگی رشد و زندگی شما
۸۱۴	تغییر، و شروع مشاغل در میانسالی	۷۵۹	(سنخ‌های) الف و ب بیماری کرونری قلب: پیوند بین سلامتی و شخصیت
۸۱۶	گونگونگی رشد و زندگی شما	۷۶۰	تهدید سرطان
۸۱۷	اوقات فراغت: زندگی فراسوی کار	۷۶۳	از پژوهش به عمل
۸۱۹	مرور بخش ۳-۱۶	۷۶۵	مرور بخش ۲-۱۵
۸۲۰	سخن پایانی	۷۶۸	رشد شناختی
۸۲۰	نگاهی به آنچه گذشت	۷۶۸	آیا هوش در بزرگسالی کاهش می‌یابد؟
۸۲۲	واژه‌ها و مفاهیم مهم	۷۶۸	رشد خبرگی: جدا کردن متخصصان از تازه‌کارها
۸۲۳	بخش هفتم: خلاصه	۷۶۸	حافظه: باید این را به یاد بیاورید
۸۲۷	فصل هفدهم: رشد جسمانی و شناختی در اواخر بزرگسالی	۳۷۷	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید؟
۸۲۷	هدف‌های یادگیری	۷۷۴	مرور بخش ۳-۱۵
۸۲۸	نگاهی کلی به این فصل	۷۷۶	سخن آخر
۸۲۹	سخن آغازین: زندگی جاویدان	۷۷۸	نگاهی به آنچه گذشت
۸۳۰	نگاه به آینده	۷۷۸	واژه‌ها و مفاهیم مهم
۸۳۰	رشد جسمانی در اواخر بزرگسالی	۷۸۰	فصل شانزدهم: رشد اجتماعی و شخصیت در اواسط بزرگسالی
۰۳۸	پیری: افسانه و واقعیت		هدف‌های یادگیری
۸۳۵	دگرگونی‌های جسمانی در افراد سالمند	۷۸۱	نگاهی کلی به این فصل
۹۳۸	کندی زمان واکنش	۷۸۱	سخن آغازین: همه در خانواده
۸۴۰	حواس: بینایی، شنوایی، چشایی و بویایی	۷۸۲	نگاه به آینده
۸۴۴	مرور بخش ۱-۱۷	۷۸۳	رشد شخصیت
۴۴۸	سلامت و تندرستی در اواخر بزرگسالی	۷۸۴	دو دیدگاه در مورد رشد شخصیت در بزرگسالی: بحران هنجاری
	مشکلات سلامت در افراد سالمند: اختلال‌های جسمانی و روان‌شناختی	۷۸۴	در مقابل رویدادهای زندگی
۵۴۸	از پژوهش به عمل		مرحله باروری در برابر رکود اریکسون
۸۴۶	آیا شما کاربری آگاه در زمینه رشد هستید؟	۷۸۵	ثبات در مقابل تغییر شخصیت
۸۵۰	تندرستی در اواخر بزرگسالی: ارتباط بین سالمندی و بیماری	۷۸۶	گونگونگی رشد و زندگی شما
۱۵۸	تمایلات جنسی در پیری: یا از آن استفاده می‌کنید یا آن را از دست خواهید داد.	۷۹۰	مرور بخش ۱-۱۶
۳۵۸	رویکردها به سالمندی: چرا مرگ گریزناپذیر است؟	۷۹۳	روابط: خانواده در میانسالی
۵۵۸	به تعویق انداختن پیری: آیا دانشمندان می‌توانند سرچشمه جوانی را پیدا کنند؟	۷۹۳	ازدواج و طلاق
۸۵۸	گونگونگی رشد و زندگی شما	۷۹۴	طلاق
۸۶۰	مرور بخش ۲-۱۷	۷۹۶	تکامل خانواده: از خانه پر تا آشیانه خالی
۸۶۱		۷۹۹	

مقدمه مترجمان

کتاب رشد در گستره زندگی از جمله کتاب‌هایی است که به درستی توانسته است ویژگی‌های شخصیتی، اجتماعی، شناختی و جسمانی انسان را از زمان تشکیل نطفه تا زمان مرگ تحت پوشش قرار دهد. همان‌طور که نویسنده در مقدمه بیان می‌کند فصل‌های مختلف این کتاب ضمن توضیح ویژگی‌های مختلف هر مرحله رشد و در هر حوزه تخصصی به نظریه‌های مختلفی که روان‌شناسان رشد بیان کرده‌اند پرداخته و از مقابله و مقایسه آن‌ها توانسته است ادراکی عمیق از مشخصه‌های روان‌شناختی هر یک از مراحل رشد انسان در تمام طول زندگی به خواننده عرضه کند.

ویژگی دیگر این کتاب این است که نویسنده در توضیح صفات و مشخصه‌های مختلف روان‌شناختی هر مرحله نقش فرهنگ، قومیت و نیز سطح اقتصادی و اجتماعی افراد را در بروز و ظهور و تنوع رفتارها و واکنش‌ها مورد توجه قرار داده و به خوبی توانسته است کنش متقابل اثرات طبیعت و تربیت را در بروز و ظهور رفتارهای هنجار و نابهنجار ترسیم نماید و در این راستا از جدیدترین پژوهش‌های رشد بهره جسته است. توجه به گستره رشد در انسان به عنوان یک کل پیوسته که وی را در کوره راه زندگی از مرحله جنینی تا مرگ همراهی می‌کند، نویسنده را از ویژگی‌های خاص هر مرحله که با مراحل قبل و بعدش از لحاظ خصوصیات روان‌شناختی و جسمانی متفاوت می‌سازد غافل نکرده، چنان‌که به توصیف و چگونگی تحولات زیستی

و روان‌شناختی مراحل مختلف می‌پردازد که خواننده تصویر خویشتن را در جایی از آن پیدا می‌کند. بنابراین کتاب حاضر همان‌طور که نویسنده ادعا می‌کند داستان زندگی ما و شماسست.

یکی دیگر از ویژگی‌های این داستان، صراحت نویسنده در بیان ناهنجاری‌های مختلف در سنین و مراحل مختلف زندگی بدون سوگیری و داوری است. نویسنده ما را با عوامل مؤثر در بروز و ظهور ناهنجاری‌ها به‌ویژه نقش خانواده، اجتماع، فرهنگ و اقتصاد در مشکلات عاطفی، روانی، جسمانی و... آشنا کرده و ضمن توضیح یافته‌های پژوهشی، آخرین تحولاتی را که در درمان بسیاری از این ناهنجاری‌ها صورت گرفته مطرح می‌سازد. در پایان، یکی از ویژگی‌های مطلوب کتاب نگاه تعلیم و تربیتی نویسنده در توضیح و ارائه ویژگی‌های رشدی هر مرحله سنی و توضیح روندهای موجود در آموزش و پرورش دوره‌های مختلف است. این ویژگی و سایر ویژگی‌های ارزشمند کتاب می‌تواند معلمان و دست‌اندرکاران آموزش و پرورش را در شناسایی و برنامه‌ریزی فعالیت‌های مطلوب تربیتی راهنمایی کند. امید است زحمات مترجمان و انتشارات وزین رشد در عرضه این کتاب مورد استفاده معلمان، دانشجویان و اساتید محترم قرار گیرد.

دکتر غلامرضا خوی‌نژاد و دکتر علیرضا رجایی

پیشگفتار نویسنده

این کتاب داستانی را حکایت می‌کند: داستان زندگی ما، زندگی والدین ما، و زندگی فرزندان ما را می‌گوید. این کتاب داستان انسان‌ها و چگونگی شکل‌گیری ویژگی‌های آنان است.

کتاب رشد در گستره زندگی، برخلاف سایر زمینه‌های بررسی علمی، با ما با احساسی بسیار شخصی سخن می‌گوید. این کتاب دامنه هستی انسان را از آغاز آن در لقاح تا پایان غیرقابل اجتناب در مرگ پوشش می‌دهد. کتاب شامل رشته‌ای علمی است که با اندیشه‌ها و مفاهیم و نظریه‌ها سروکار دارد، ولی فراتر از آن در مورد عزیزانمان است - پدران و مادران ما، دوستان و آشنایان ما و خودمان.

کتاب رشد در گستره زندگی در صدد پوشش دادن این رشته علمی به طریقی است که علاقه خواننده را برانگیزد، پرورش و شکل دهد. هدف این کتاب برانگیختن کنجکاوی دانشجویان در مورد این زمینه علمی، و هدایت آنان در مسیر نگاه به جهان، و شکل‌دهی ادراکشان از مسائل مربوط به رشد است. این کتاب چنان طرح‌ریزی شده است که با در معرض گذاشتن خوانندگان در متون جاری و هم آنچه که در ذات رشد در گستره زندگی است، علاقه دانشجویان را به این زمینه علمی مدت‌ها پس از آنکه آموزش رسمی آن‌ها به پایان می‌رسد نیز زنده نگهدارد.

نگاهی کلی به ویراست هشتم

• ویراست هشتم کتاب رشد در گستره زندگی، نظیر چاپ‌های قبلی، بررسی گسترده حوزه رشد انسان را فراهم می‌آورد. کتاب تمامی دامنه زندگی انسان، از لحظه لقاح تا مرگ را پوشش می‌دهد. این نوشته دیباچه‌ای وسیع و جامع از زمینه علمی آن، شامل نظریه‌های اساسی و یافته‌های پژوهشی را تحت پوشش قرار می‌دهد و همچنین بر کاربردهای جاری مطالب در خارج از آزمایشگاه تأکید می‌کند. این کتاب گستره زندگی را با ترتیب زمانی که شامل دوره قبل از تولد، نوزادی و نوبائی، سال‌های قبل از مدرسه، کودکی میانی، نوجوانی، بزرگسالی اولیه و میانی، و پیری است، پوشش می‌دهد و در این دوره‌ها بر رشد جسمانی، شناختی، اجتماعی و شخصیت تأکید دارد.

فصل اول

مقدمه‌ای بر رشد در گستره زندگی

بخش اول

شروع

فصل اول: مقدمه‌ای بر رشد در گستره زندگی

فصل دوم: آغاز زندگی: رشد قبل از تولد

فصل سوم: تولد و نوزاد تازه متولد شده

فصل اول

مقدمه‌ای بر رشد در گستره زندگی

هدف‌های یادگیری

- هدف یادگیری ۱-۱ زمینه رشد در گستره زندگی را تعریف و آنچه که شامل می‌شود را توصیف کنید.
- هدف یادگیری ۲-۱ حوزه‌های رشد در گستره زندگی را که توسط متخصصان بررسی می‌شود، توصیف کنید.
- هدف یادگیری ۳-۱ برخی از عوامل اساسی تأثیرگذار بر رشد انسان را توصیف کنید.
- هدف یادگیری ۴-۱ چهار موضوع مهم در زمینه رشد در گستره زندگی را خلاصه کنید.
- هدف یادگیری ۵-۱ چگونگی توضیح رشد در گستره زندگی از دیدگاه روان‌پویشی را توصیف کنید.
- هدف یادگیری ۶-۱ چگونگی توضیح رشد در گستره زندگی از دیدگاه رفتاری را توصیف کنید.
- هدف یادگیری ۷-۱ چگونگی توضیح رشد در گستره زندگی از دیدگاه شناختی را توصیف کنید.
- هدف یادگیری ۸-۱ چگونگی توضیح رشد در گستره زندگی از دیدگاه انسان‌گرایی را توصیف کنید.
- هدف یادگیری ۹-۱ چگونگی توضیح رشد در گستره زندگی از دیدگاه موقعیتی را توصیف کنید.
- هدف یادگیری ۱۰-۱ چگونگی توضیح رشد در گستره زندگی از دیدگاه تکاملی را توصیف کنید.
- هدف یادگیری ۱۱-۱ ارزش به کارگیری دیدگاه‌های چندگانه رشد در گستره زندگی را مورد بحث قرار دهید.
- هدف یادگیری ۱۲-۱ نقشی که نظریه‌ها و فرضیه‌ها در مطالعه رشد دارند، توصیف کنید.
- هدف یادگیری ۱۳-۱ دو نوع عمده پژوهش در زمینه رشد در گستره زندگی را مقایسه کنید.
- هدف یادگیری ۱۴-۱ انواع متفاوت مطالعه‌های همبستگی و رابطه آن‌ها با علت و معلول را شناسایی کنید.
- هدف یادگیری ۱۵-۱ مشخصه‌های عمده یک آزمایش را توضیح دهید.
- هدف یادگیری ۱۶-۱ تفاوت پژوهش‌های نظری و پژوهش‌های کاربردی را از یکدیگر تشخیص دهید.
- هدف یادگیری ۱۷-۱ پژوهش طولی، پژوهش مقطعی، و پژوهش متوالی را مقایسه کنید.
- هدف یادگیری ۱۸-۱ برخی از مسائل اخلاقی را که بر پژوهش‌های روان‌شناختی مؤثر است، توصیف کنید.

پروفیسور دکتر علی محمدی

موضوع اصلی این مقاله بررسی نقش مادر در فرآیند پرورش و تربیت کودک است. در این راستا، به بررسی نقش مادر در زمینه‌های مختلف از جمله تغذیه، بهداشت، آموزش و عاطفه پرداخته می‌شود. همچنین، به بررسی چالش‌ها و مشکلاتی که مادران در این مسیر با آن مواجه می‌شوند، اشاره شده است. در ادامه، راهکارهایی برای بهبود نقش مادر در پرورش کودک ارائه شده است. این مقاله بر اهمیت نقش مادر در شکل‌دهی به شخصیت و سلامت روانی کودک تأکید دارد.

سخن آغازین: حاملگی با روش‌های جدید

اگر در تمامی زندگیتان، تصوراتی که دیگران از شما دارند تحت تأثیر نحوه به وجود آمدنتان باشد چه می‌کنید؟ این موضوع تا حدی همان است که برای لوییز براون، کسی که اولین «کودک درون لوله آزمایش» است که خارج از بدن مادر یعنی روشی که در آن بارورسازی تخمک مادر از طریق اسپرم پدر در بارورسازی آزمایشگاهی انجام می‌شود، اتفاق افتاده است.

لوییز در پیش دبستانی بود که والدینش به او گفتند که چگونه به وجود آمده است، و در تمام دوره کودکی او با مبارانی از پرسش‌ها مواجه بود. و این یک روند عادی شده بود که به همکلاسی‌هایش توضیح دهد که در واقع او در آزمایشگاه به دنیا نیامده است.

لوییز در کودکی گاهی اوقات کاملاً احساس تنهایی می‌کرد. او به یاد می‌آورد که «من فکر می‌کردم که چیزی عجیب و غریب برایم اتفاق افتاده است». اما در حالی که او بزرگ‌تر می‌شد، و روز به روز کودکان بیشتری به همان طریق به دنیا می‌آمدند، انزوای او نیز کمتر می‌شد.

در واقع، امروزه لوییز دیگر منزوی نیست. بیش از ۵ میلیون کودک با این روش به دنیا آمده‌اند و این شیوه‌ای تقریباً عادی شده است. و لوییز در سن ۲۸ سالگی پسری زایید به نام کامرون که اتفاقاً به طریق عادی متولد شد (فالکو، ۲۰۱۲؛ مرکز بین‌المللی پژوهش و آموزش پزشکی، ۲۰۱۲). ■

1. Falco
2. International Center for Medical Research and Training (ICMRT)